

STAP
2

Dit wil ik bereiken met mijn leerling ... (concreet en klein)

Coachende vragen

- Wat maakt dat je vindt dat de leerling vaak een beroep op jou doet? Wat zie of hoor je nu en wil je graag anders zien?
- Heb je zicht hoe het komt dat de leerling vaak een beroep op jou doet?
- Wat zou er tof zijn als je straks als leraar kan zeggen: 'Mijn leerling kan zelfstandig aan de slag en doet minder (geen) beroep op mij.'
- Noteer hier het concrete gedrag dat je verwacht van de leerling om te kunnen zeggen: "Mijn leerling kan zelfstandig aan de slag en doet minder (geen)beroep op mij!". Bekijk samen met de leerling welke van deze concrete gedragsverwachtingen al lukken/kunnen lukken.
- Hoe weet ik of de leerling bewust appèl doet op mij? Kan de leerling de juiste vraag stellen die hij zelf niet zelfstandig kan oplossen of terugvinden?

STAP
3

Deze mogelijke sterktes van mijn leerling kan ik inzetten om het vooropgestelde doel te bereiken ...

Coachende vragen

- Heb je zicht op de positieve kenmerken van de leerling? Indien niet of onvoldoende gekend, ga dan actief op zoek naar S T E R K T E S. Mogelijke hulpbronnen zijn: ouders, klassenraden, LVS, gesprek met leerling ...
- Bij sterktes denken we aan (cognitieve, affectieve en psychomotorische) vaardigheden, attitudes, kwaliteiten, karaktereigenschappen van de leerling.
- Waar en wanneer lukt het de leerling wel (school, vrije tijd, thuis) om zelfstandig een opdracht of taak uit te voeren zonder beroep te doen op anderen? Hoe komt het dat het dan wel lukt?

STAP
4

Dit zou mijn leerling nodig kunnen hebben ...

Een leerkracht die

- beseft dat het geen onwil is dat de leerling beroep doet op anderen maar een gebrek aan zelfvertrouwen
- zelf model staat in het autonoom aanpakken van activiteiten
- verwoordt en toont dat hij soms onzeker is maar toch probeert
- veel bevestiging geeft wanneer de leerling een taak toch zelfstandig maakt
- expliciteert dat men kan leren van fouten maken
- expliciteert dat zelf tot oplossingen komen veel zelfvertrouwen geeft
- veel vertrouwen geeft om zelfvertrouwen op te bouwen
- gelooft in het kunnen van de leerling en dit benoemt en uitstraalt
- eerder aandacht geeft aan de inspanning dan aan het uiteindelijk resultaat
- stimuleert om toch zelfstandig een taak aan te pakken
- de leerling in een andere rol (bv hulp bieden) zet

Instructie die

- je uitnodigt om dingen eerst zelf te proberen en pas daarna de hulp van anderen in te schakelen
- aangeeft welke opdrachten je zelfstandig moet doen en bij welke je hulp mag vragen
- ondersteund wordt door een overzicht van de stappen die je dient te nemen
- gradueel en structureel opgebouwd wordt met het benoemen van bijhorende bronnen- en consultatiemateriaal
- begeleid wordt door een visueel overzicht van waar je hulp kan vinden
- begeleid wordt door een visueel overzicht van bij wie je hulp kan vragen

Een leeromgeving die

- rijkelijk uitgerust is met zowel digitaal als concreet bronnen- en consultatiemateriaal waaruit gericht geselecteerd wordt
- overzichtelijk en georganiseerd is, die visueel aangeeft waar wat te vinden is
- veilig en foutvriendelijk is

Leeractiviteiten, opdrachten of taken die

- afwisselend verschillende leerlingen op hun sterktes aanspreken
- leerlingen leren om verschillende rollen op te nemen (coöperatief leren)
- leerlingen geleidelijk aanleren om zelfstandiger te werken
- leerlingen uitnodigen om zelf begrippen of werkwijzen op te zoeken
- gemakkelijk genoeg zijn om mee van start te gaan

Groeps-/klasgenoten die

- model staan in het bewust kiezen om hulp in te roepen
- model staan in het leren zelfstandig werken
- willen helpen bij complexere opdrachten
- medeleerlingen ondersteunen en hulp bieden waar nodig, zonder over te nemen
- elkaar vertrouwen geven

Feedback die

- aandacht heeft voor elke kleine stap die de leerling zelf zet
- inzet en doorzettingsvermogen stimuleert
- de leerling motiveert om zelf naar oplossingen op zoek te gaan

Ouders die

- de leerling ondersteunen waar nodig, zonder over te nemen
- de leerling een duwtje in de rug geven om dingen 'alleen' op te nemen
- de leerling het volste vertrouwen geven
- inspanningen om zelf tot oplossingen te komen uitdrukkelijk waarderen

STAP
5

Deze maatregel(en) kan ik toepassen om mijn leerling te helpen ...

- Verwoordt duidelijk wanneer je verwacht dat de leerling alleen aan de slag gaat en geen beroep op hulp mag doen:
 - gebruik visualisaties (picto, stoplicht, ...)
 - gebruik tools zoals de beertjes van Meichenbaum om samen met leerlingen te reflecteren over zelfstandig aan de slag gaan
 - gebruik stappenplannen met tussenstappen en tussentijdige zelfevaluatie/checklists
- Geef concreet aan hoelang de individuele werktijd duurt, visualiseer indien nodig (bv gebruik time timer).
- Leer de leerling inschatten wanneer hulp echt nodig is en wanneer niet.
- Maak duidelijke afspraken rond wanneer de leerling hulp mag inschakelen.
- Biedt de leerling bv. een wisbordje aan waarop hij zaken kan noteren, tekenen die hij later kan vragen aan de leerkracht. (kort parkeren)
- Bouw zelfstandig werken stelselmatig op.
- Bewaak dat de leerling bij groepswerk verschillende rollen opneemt.
- Leer de leerling welke hulpbronnen wanneer beschikbaar zijn.
- Concretiseer de beschikbare hulpbronnen eventueel aan de hand van een visuele voorstelling.
- Zorg ervoor dat de leerling die hulpbronnen kan gebruiken (volgens ontwikkeling).
- Check of de leerling weet hoe hij hulp kan vinden en vragen.
- Leer leerlingen om elkaar te helpen zonder het over te nemen.
- Bevestig zelfstandig werk.
- Leer de leerling om zorgvuldig en beleefd met hulp om te gaan.
- Ga in gesprek met de leerlingen en maak duidelijk dat alle leerlingen recht op aandacht hebben maar dat men steeds gericht vragen moet leren stellen.

